

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ

Conferința Științifică Internațională PATRIMONIUL CULTURAL: CERCETARE, VALORIFICARE, PROMOVARE, Ediția a XV-a

La 30-31 mai 2023, în cadrul Institutului Patrimoniului Cultural s-a desfășurat Conferința Științifică Internațională **Patrimoniul Cultural: cercetare, valorificare, promovare**, Ediția a XV-a, manifestare științifică inclusă în acțiunile planificate din cadrul Programului de Stat pentru anii 2020–2023: 80/22.10.19 F. Dimensiunea identitară a artelor din Republica Moldova ca factor activ al dezvoltării durabile a societății în contextul dialogului intercultural european.

Lucrările conferinței au fost deschise de către Dr. Ion Ursu, directorul Institutului, care a adresat un mesaj de salut participanților întruniți la evenimentul științific.

La fel, cu mesaje de salut au venit și partenerii conferinței Dr. Tatiana Comendant, vice-rector al Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice din Chișinău, și Dr. Prof. Anca Doina Ciobotaru, Facultatea de Teatru, Universitatea de Arte „George Enescu” din Iași, România, care s-au referit la semnificația Patrimoniului Cultural și necesitatea de a-l păstra, valorifica și transmite generațiilor tinere.

În sesiunea plenară a Conferinței, moderată de către Dr. Adrian Dolghi, vice-director al IPC, au fost susținute comunicări pe o tematică semnificativă:

Expresii ale muzicii naționale în spațiul cultural european (prima jumătate a secolul al XIX-lea) (Dr. hab. Victor Ghilaș, I P C), *Încercări de cartografiere a începuturilor cinematografilei românești: Cinci ipoteze despre autorul primei proiecții cinematografice la București* (Dr. prof. Marian Țuțui, Institutul de Istoria Artelor „George Oprescu”, București, România) și *Centrul istoric al Chișinăului. Probleme de implementare a statutului juridic de monument* (Dr. Sergius Ciocanu, IPC).

În continuarea sesiunii plene au fost și prezentările de carte. În atenția publicului au fost expuse publicațiile Institutului: *Cinematografia națională: istorie și destine* (Chișinău: S. n., 2022), prezentată de Dr. Dumitru Olărescu. Pe marginea volumului s-au expus dr. Alexandru Bohațov, dr. hab. Ana-Maria Plămădeală și dr. Andrei Dumbrăveanu; și *Patrimoniul cultural: cercetare, valorificare, promovare*. Materialele conferinței internaționale, ediția a XIV-a / *Cultural Heritage: research, valorization, promotion*. International Scientific Conference,

Edition XIV (Chișinău, 2022), prezentat de coordonatorii volumului dr. Vitalie Malcoci și dr. Ion Duminiță.

La fel, în programul prezentărilor de carte s-a inclus și oaspetele nostru din România – Dr. Elena DULGHERU, cunoscut critic de film, poet, eseist, traducător, Universitatea din București, care și-a prezentat monografiile sale dedicate notoriului regizor rus Andrei Tarkovski: *Tarkovski. Filmul ca rugăciune*. Ediția a IV-a (2014), *Scara Raiului în cinema*. Kusturica, Tarkovski, Paradjanov (2011), și traducerea *Фильм как молитва. Поэтика сакрального в киноискусстве Андрея Тарковского* (Moscova și Sankt-Petersburg în 2021).

La lucrările conferinței au participat peste 70 de oameni de știință, cercetători, doctoranzi care au reprezentat instituțiile de cercetare și cele de învățământ superior atât din țară, cât și de peste hotare – România, Germania, Polonia, Federația Rusă, Ucraina. Problemele puse în discuție s-au axat pe cele trei paliere propuse: *Patrimoniul artistic – la început de mileniu: cunoaștere, evoluție, tendințe, Mărci identitare ale patrimoniului artistic național în circuitul valorilor culturale europene și Mentalități colective și individuale: forme de manifestare în tradiția etnoculturală din Republica Moldova*. În cadrul conferinței au fost abordate cele mai diverse aspecte ale Patrimoniului nostru național, precum: colecțiile Muzeului Național de Artă al Moldovei (dr. hab. Tudor Stavilă), ceramica artistică din Republica Moldova (dr. Constantin Spânu), ilustrațiile de carte ale artistului plastic Igor Vieru (dr. Victoria Rocaciuc), scenografia lui Petru Bălan (dr. Vitalie Malcoci), creația pictorului Gleb Sainciuc (Lucia Adăscălița), Orchestra „Folclor” (dr. Vasile Chiselită), creația regizorului Veniamin Apostol (dr. Elfrida Coroliova), creația exponenților de vârf ai diasporei moldovenești la Moscova (dr. hab. Ana-Maria Plămădeală), discursul poetic al regizorului Vlad Druc (dr. Dumitru Olărescu), lumea ca teatru și lumea ca spectacol (dr. Ana Ghilaș), dilemele identității din perspectiva fenomenului de globalizare (Al. Bohațov).

În contextul tradițiilor și obiceiurilor populare, interes au prezentat comunicările despre *vrednicia în muncă* (Raisa Osadci), *jocul în arșice* (dr. Natalia

Grădinari, Ruslan Sochircă), *destrigoirea* (Carolina Cotoman), *simbolica funerariilor la lipoveni* (dr. Tatiana Zaicovschi), Chișinăul în opinia turiștilor (Ecaterina Pihurov) și altele. Iar la capitolul *Mentalități colective și individuale: forme de manifestare în tradiția etnoculturală din Republica Moldova* în discuție au fost puse: locuința în mediul urban din anii (1944–1961) (dr. Adrian Dolghi), emanciparea social-culturală a romilor (dr. Ion Duminiță), prima teză dedicată studiului romilor (dr. Svetlana Procop), folclorul bulgar din Moldova (Nadejda Cara), balada „Meșterul Manole” în limba găgăuză (dr. Eudochia Soroceanu), destinul jurnalistului V. Nedzelski (Olga Garusova), perpetuarea tradițiilor populare de către colectivele artistice din RSSM (anii 50–60 ai sec. XX) (dr. Valentina Ursu) și altele.

Cu o viziune nouă asupra problemelor de valorificare și promovare a patrimoniului au venit cercetătorii de peste hotarele țării, care au vorbit despre: teatrul folcloric românesc (dr. hab. Anca-Doina Ciobotaru, România), relația dintre Biserică și stat reflectată în filmele lui Nicolae Mărgineanu (dr. Elena Dulgheru, România), dramaturgia generației

Y din Republica Moldova (dr. Dorina Khalil-Bucuciu, Germania), „teatrul morții” al lui Tadeusz Kantor (Anna Krulica, Polonia), restaurarea documentelor din 1927 ale Mănăstirii Tazlău, Neamț (dr. Elena Ardelean, România) ș. a.

Lucrările Conferinței Internaționale Patrimoniul cultural: cercetare, valorificare, promovare, Ediția a XV-a, au finalizat cu o impresionantă prelegere publică – Teatrul ca patrimoniu viu al Europei, susținută de dr. prof. Octavian SAIU, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, România. Keynote Speaker-ul s-a referit la problemele actuale ale teatrului ca patrimoniu, la modalitățile de păstrare și valorificare, la semnificația festivalurilor teatrale, inclusiv la cele mai vechi și semnificative precum cele din Edinburgh și Avignon, și, desigur, la Festivalul de Teatru de la Sibiu, care anul acesta va sărbători 30 de ani de existență. Prelegerea a provocat un interes deosebit în rândurile specialiștilor în domeniu. Sperăm că această modalitate de comunicare va fi continuată și la următoarele ediții ale Conferinței Institutului.

Dr. Violeta TIPA

